

Alba Radar

Lakossági közvélemény-kutatási program Székesfehérváron

10. hullám

Vélemények az idős és fiatal generációk helyzetéről

2012. január 18.

Készítette: Ruff Tamás
truff@echomail.hu

Echo Innovációs Műhely
Echo Research Center
www.echonetnetwork.hu

A kutatás háttere és módszertana

Az Echo Survey Szociológiai Kutatóintézet az Echo Nonprofit Network HDA („Helyi Demokácia Audit”) programjának keretén belül rendszeres társadalomtudományi kutatással vizsgálja a székesfehérvári helyi demokrácia helyzetét. A helyi demokratikus deficit alakulásán túl évek óta vizsgáljuk a lakosok önkormányzattal, az önkormányzati munkával, döntésekkel való elégedettségét is valamint az iskolai demokrácia alakulását. A korábbi kutatási eredmények alapján a jövőben fontos fejlesztési irány a döntéshozók munkájának szakmai támogatása a lakossági vélemények szervezett formában történő feltárásával. Az Alba Radar program éppen erről szó, gyors és olcsó lakossági adatfelvételek (jellemzően telefonos vagy on-line survey kutatások) lebonyolításával egy-egy aktuális közéleti vagy várospolitikai vagy fejlesztési kérdésben megismerni a lakosok álláspontját még a döntés meghozatala előtt és a véleményeket, kutatási eredményeket, úgyszintén mint a lakosság álláspontját rendszerezett formában megismertetni a város vezetőivel, döntéshozó testületeivel, szakbizottságaival.

Az első Alba Radar adatfelvételre 2010. júniusában került sor, azóta igyekszünk havonta vagy kéthavonta újra lebonyolítani a kutatást. A tizedik hullámra 2011. december 16-18. között került sor, az Echo Innovációs Műhely adatfelvételi részlege 300 fős reprezentatív telefonos kutatást végzett Székesfehérvár felnőtt lakossága körében ebben a hónapban is. A válaszmegtagadásokból fakadó kismértékű torzulásokat többszemponútú matematikai súlyozás segítségével korrigáltuk. A beszámolóban közölt adatok kor és nem szerint reprezentálják a város felnőtt lakosságát. A mintavételi hiba jelen kutatás esetén +/- 3-5 százalék. A kérdőívből kinyerhető empirikus adatokat kódolás után számítógépen rögzítettük és ellenőriztük. Az adatelemzést SPSS programmal végeztük.

A tizedik Alba Radar kutatás a székesfehérvári fejlesztési programokról, az idős és fiatal generációk helyzetének megítéléséről, valamint a politikai preferenciáról ad hírt. A korábbi kutatási eredmények és vizsgált témák pedig elérhetők a www.echosurvey.hu honlapon.

A generációk gondolkodása egymásról

A 2012-es év az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve. A kezdeményezés arra hívja fel a figyelmet, hogy Európában minden eddiginél hosszabb ideig élnek az emberek, és idősebb éveiket is egészségesebben töltik, mint korábban. Rámutat emellett arra is, hogy mindez lehetőségeket tartogat a számunkra.

Az aktív időskor lehetőséget ad a mostani és a jövőbeni idősebb embereknek arra, hogy:

- állásban maradjanak és tudásukat továbbadják,
- továbbra is tevékeny szerepet tölthessenek be a társadalomban,
- minél egészségesebb és boldogabb, teljesebb életet élhessenek.

A tevékeny öregkor nagyon fontos a nemzedékek közötti szolidaritás fenntartásában is azokban a társadalmakban, amelyekben egyre több az idős ember.

A politikusok és az érintettek előtt álló feladat az, hogy elősegítsék, hogy az idős emberek tevékenyen és önállóan tudjanak élni. Igen sokféle területen kell intézkedéseket hozniuk ennek érdekében, például a foglalkoztatásban, az egészségügyi ellátásban, a szociális szolgáltatásokban, a felnőttképzésben, továbbá az önkéntesség, a lakhatás, az informatikai szolgáltatások vagy a közlekedés terén.

Az európai év arra hivatott, hogy felhívja a figyelmet a tevékeny időskorral kapcsolatos kérdésekre, és bemutassa, melyek a rájuk adható legjobb válaszok. Mindenekelőtt azonban szeretné arra buzdítani a politikai döntéshozókat és az érintett szereplőket, hogy célokat tűzzenek ki maguk elé, és tegyenek is azért, hogy azokat valóra váltsák. A 2012-es évnek az eszmecseréken túlmutatva már meg kell hoznia az első kézzelfogható eredményeket is.¹

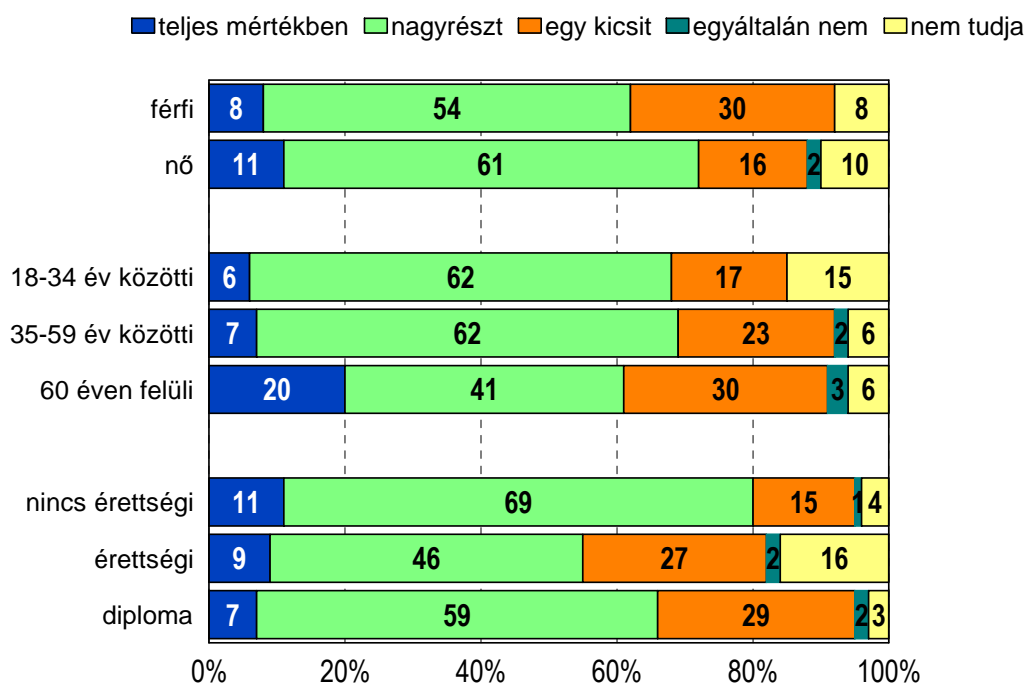
Az európai év kapcsán vizsgálatunk során kíváncsiak voltunk arra, hogy a fehérvári felnőtt lakosság hogyan gondolkodik az idős és fiatal generációk helyzetéről, ezt a témakört több kérdés mentén próbáltuk megközelíteni.

A fehérvári lakosok közül minden tizedik úgy gondolja, hogy teljes mértékben, 57 százalékuk szerint pedig nagyrészt ismerik az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő idős embertársaink. A lakosok 23 százaléka véli úgy, hogy csak kismértékben, 1 százalékuk szerint egyáltalán nem, 9 százalékuk pedig nem tudta ezt megítélni.

¹ <http://europa.eu/ey2012/ey2012main.jsp?catId=971&langId=hu> (letöltés: 2012. január 18.)

A nők, a 35-59 évesek és az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körében magasabb azok aránya, akik úgy gondolják, hogy az önkormányzatnál tisztában vannak az idősek igényeivel, azonban a célcsoport tagjai, azaz a 60. évet betöltöttek egyharmada erről úgy nyilatkozik, hogy véleményük szerint csak egy kicsit vagy egyáltalán nem tudják az önkormányzat munkatársai ezeket az igényeket.

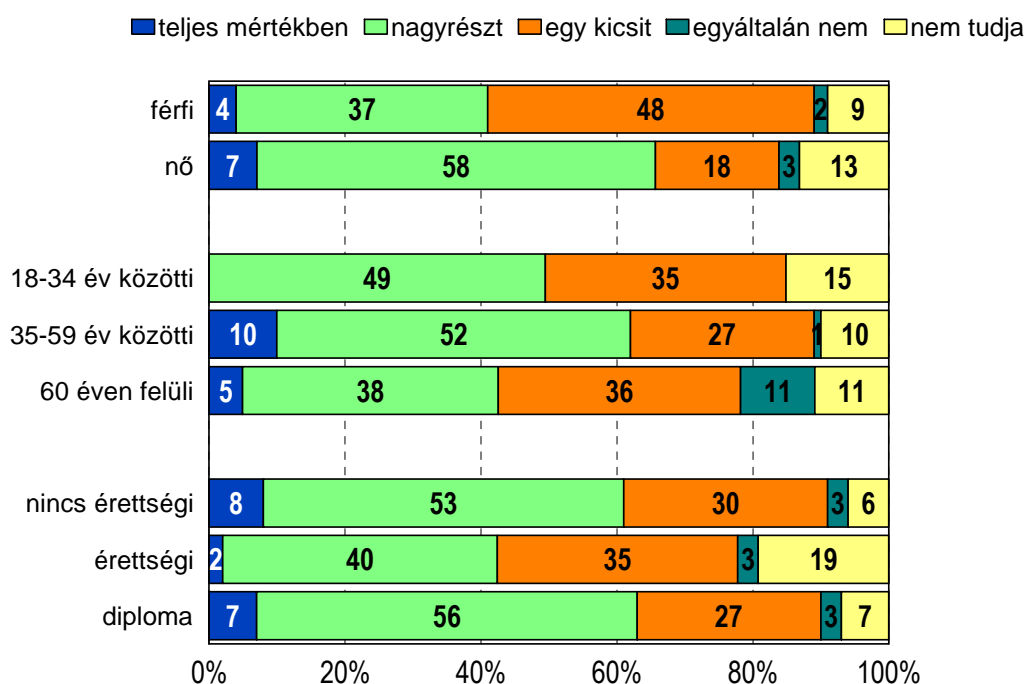
Ön szerint mennyire ismerik az önkormányzatnál, hogy mit szeretnének az itt élő idősek?

A lakosok többsége szerint az önkormányzati döntésekben figyelembe veszik az idősek igényeit, 6 százalék szerint teljes mértékben, 48 százalékuk szerint pedig nagyrészt. Közel egyharmaduk véleménye szerint mindez csak kisebb mértékben valósul meg, 3 százalék szerint pedig egyáltalán nem. Erre a kérdésre a lakosok 11 százaléka nem tudott érdemi választ adni.

Ha az egyes társadalmi alcsoportokként nézzük a véleményeket kitűnik, hogy leginkább a nők, a középkorúak és a diplomások gondolják főleg úgy, hogy az önkormányzati döntéseknél teljes mértékben vagy nagyrészt figyelembe veszik az idősek igényeit, de a férfiak fele, illetve a 60 éven felüliek közel fele mindezt kétféle illetve ezek hatását kismértékűnek találja.

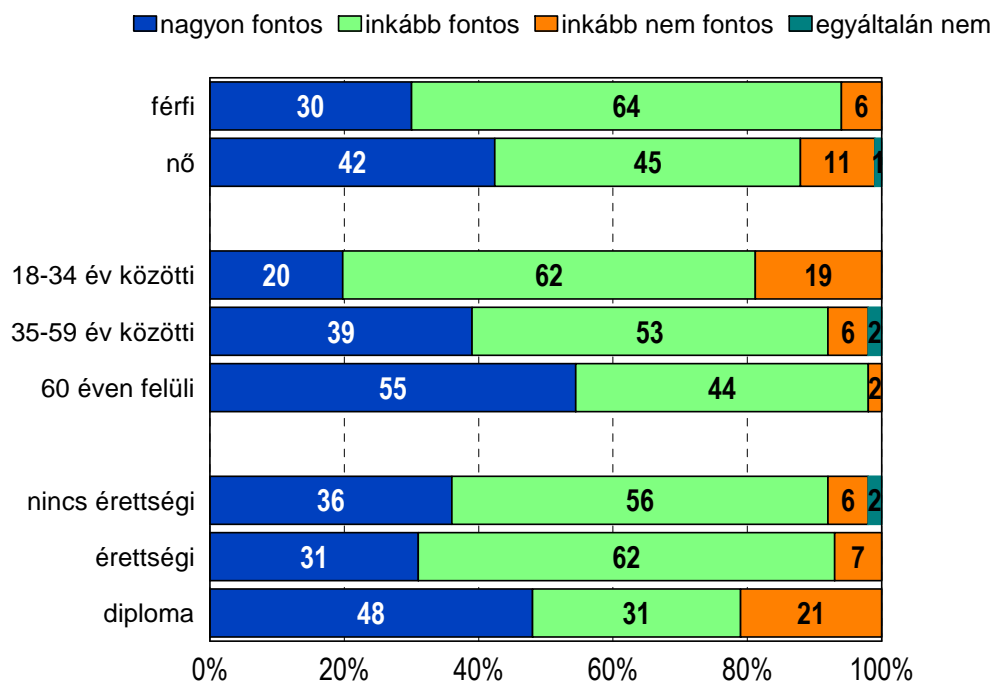
Az önkormányzati döntésekben mennyire veszik figyelembe az idők igényeit?

A felnőtt lakosság közel 90 százaléka szerint alapvetően fontos, hogy az önkormányzat kiemelten foglalkozzon az idők problémájával, 36 százalék szerint mindez nagyon fontos, további 53 százalék pedig inkább fontos. Az ellenkező véleményen lévők aránya 9 százalék, az ő meglátásuk szerint nem fontos önkormányzati feladat az idők problémáival való foglalkozás kiemelt módon, 2 százalékuk pedig nem tudott egyértelműen válaszolni.

Az előző kérdéseknél tapasztalt arányok az egyes társadalmi alcsoportoknál ennél a kérdésnél más képet mutatnak. A férfiak, az idősebb generációk és az érettségivel rendelkező lakosok vélik nagyobb arányban azt, hogy az önkormányzat kiemelten foglalkozzon az idők problémáival, míg a 18-34 év közöttiek 19 százaléka és a diplomával rendelkező lakosok 21 százaléka gondolja azt, hogy az idők problémájával való foglalkozás nem tartozik az önkormányzat kiemelt fontosságú feladatai közé.

Ön szerint mennyire fontos, hogy az önkormányzat kiemelten foglalkozzon az idősek problémáival?

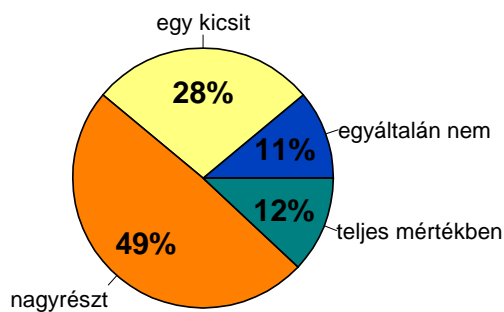
A mindennapok során gyakran szó esik arról egyszer kritikai hangon, másszor a realitásokból kiindulva, hogy melyik generációnak az élethelyzete jobb, az idősek vagy a fiatalok vannak jobb illetve előnyös helyzetben, és ezen beszélgetések kapcsán sokszor a nemzedékek képviselői részéről elhangzanak olyan vélemények is, hogy nem kellőképpen becsülik meg őket, vagy adják meg számukra a lehetőségeket.

A fehérvári felnőtt lakosság többsége úgy gondolja, hogy az idősek és a fiatalok is megbecsülik illetve elfogadják egymás generációit a városban. Ha kicsit részletesebben vizsgáljuk meg a véleményeket, látható, hogy a lakosok 12 százaléka szerint teljes mértékben, 49 százalékuk szerint nagyrészt megbecsülik az időseket a fiatalabb nemzedékek, 28 százalékuk véli úgy, hogy ez csak kismértékben valósul meg, 11 százalékuk szerint pedig egyáltalán nem.

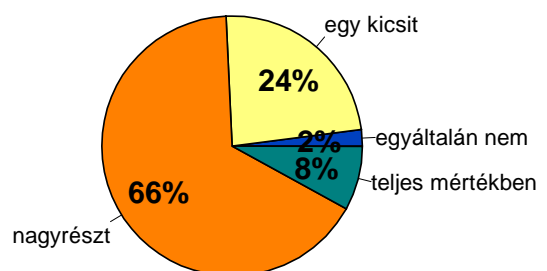
A másik oldalról vizsgálva a kérdést kiderül, hogy a fiatal generációk elfogadása az idősebbek részéről a lakosok 8 százaléka szerint teljes mértékben, kétharmaduk szerint pedig nagymértékben megvalósul, 24 százalékuk nyilatkozta azt, hogy mindez szerinte csak kismértékben van jelen

Székesfehérváron, s mindössze 2 százalék véli azt, hogy az idősebbek egyáltalán nem fogadják el a fiatalokat a városban.

**Ön szerint mennyire
becsülik meg
Fehérváron az időseket
a fiatalabb generációk?**

**Ön szerint mennyire
fogadják el Fehérváron a
fiatalokat az idősebb
generációk?**

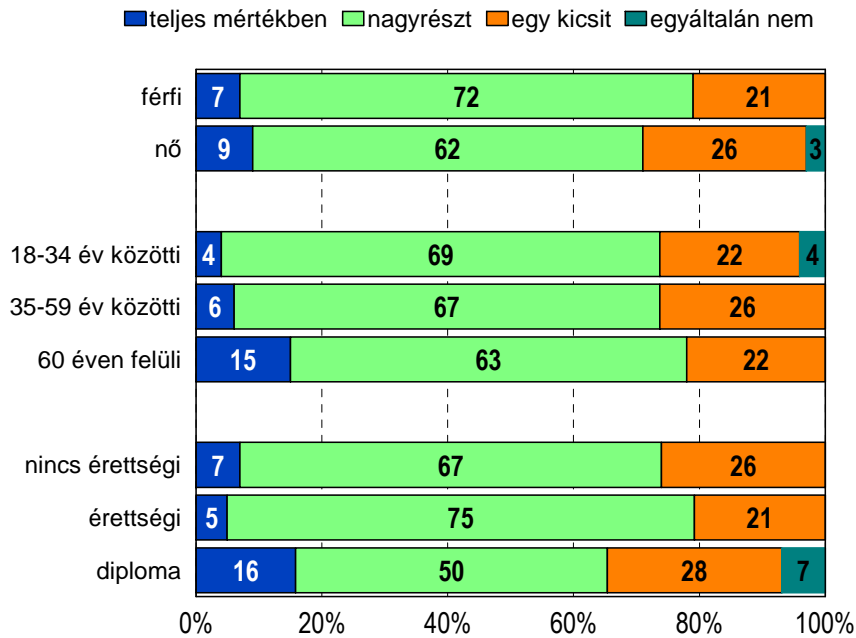

A fenti ábrán is láthatjuk, illetve ha részletesebben elemezzük alcsoportonként az adatokat, kitűnik, hogy a lakosok között valamivel többen vannak azok, akik szerint az idősebb generációk nagyobb mértékben fogadják el a fiatalokat, mint fordítva.

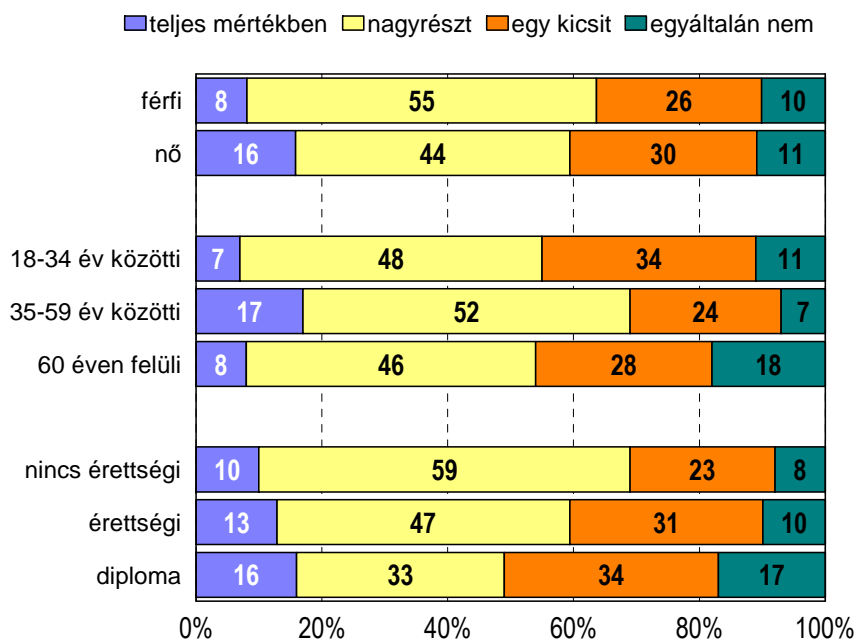
Ezt a véleményt osztják a 18-34 év és 35-59 év közötti lakosok 73-73 százaléka, míg a 60 éven felüliek 78 százaléka gondolja azt, hogy a fiatalokat nagymértékben elfogadják az idősebb generációk. Nemek szerint a férfiak 79 százaléka véli ezt, míg a nők 71 százaléka vélekedik hasonlóképpen. Iskolai végzettség alapján is láthatóak különbségek, míg az érettségizettek 80 százaléka szerint fogadják el a fiatalokat az idősebbek, addig az érettségivel nem rendelkezők körében ezek aránya 74 százalék, illetve a diplomások körében pedig 66 százalék.

Az idősek fiatal generációk általi megbecsültsége leginkább a férfiak, a 35-59 év közöttiek és az alacsony iskolai végzettségűek szerint van jelen. Érdekes eredmény, hogy a 18-34 évesek és a 60 éven felüliek azonos arányban gondolkodnak erről a kérdésről, 54-55 százalékuk gondolja azt, hogy ez működik a városban, 45-46 százalékuk szerint pedig ez a fajta megbecsülés inkább kisebb mértékben vagy egyáltalán nincs jelen a fiatalok részéről az idősek felé.

Ön szerint mennyire fogadják el Fehérváron a fiatalokat az idősebb generációk?

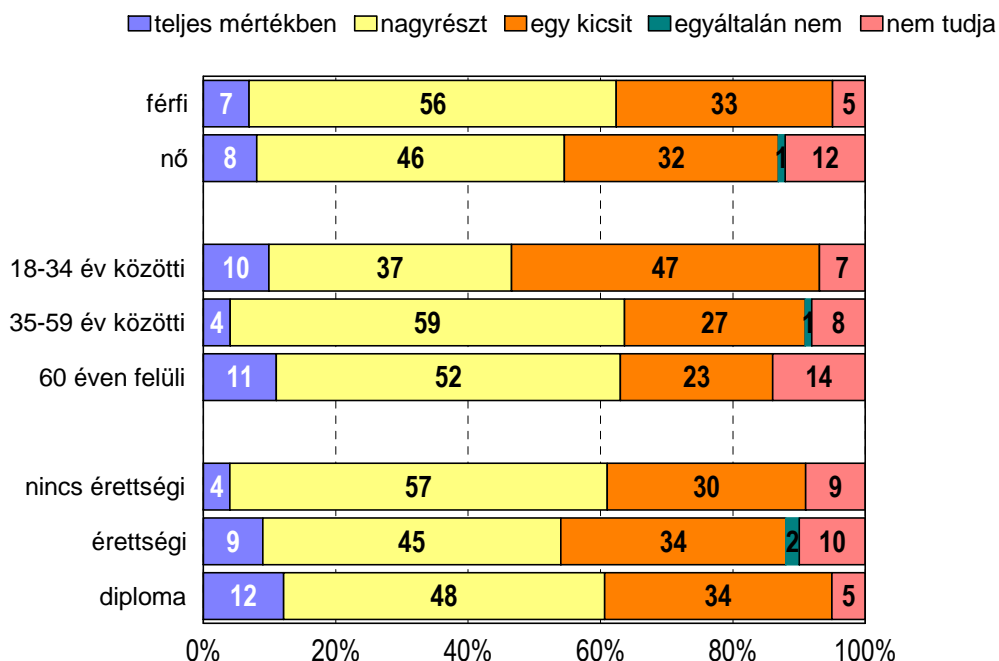
Ön szerint mennyire becsülik meg Fehérváron az időseket a fiatalabb generációk?

A lakosok 8 százaléka szerint az önkormányzati döntésekben teljes mértékben figyelembe veszik a fiatalok igényeit, 50 százalékuk szerint nagymértékben, 32 százalékuk gondolja azt, hogy ezek a szempontok csak kismértékben jelennek meg a döntésekben, illetve 1 százalékuk szerint pedig egyáltalán nem. Hasonló arányokat tapasztalhatunk ennél a kérdésnél, mint a korábbinál, ami arra vonatkozott, hogy a lakosok szerint mennyire veszik figyelembe az idősek igényeit az önkormányzati döntéshozatali folyamatban, és ahogy ott is, ennél a kérdésnél is találkozunk bizonytalanokkal, a lakosok 9 százaléka nem tudta eldönteni egyértelműen ezt a kérdést.

A fiatalabb generációk tagjai az idősebb nemzedékekhez képest kisebb arányban gondolják azt, hogy az önkormányzati döntéseknél nagymértékben figyelembe veszik az igényeiket, a 18-34 évesek több mint fele szerint inkább csak egy kicsit vagy egyáltalán nem. A férfiak többsége szerint meghatározóak ezek az igények a döntéshozatali folyamatban, a nők körében pedig nagyobb a bizonytalanok aránya. Iskolai végzettség szerint inkább az érettségizettek közül gondolják többen azt, hogy kismértékű ez a hatás.

Az önkormányzati döntésekben mennyire veszik figyelembe a fiatalok igényeit?

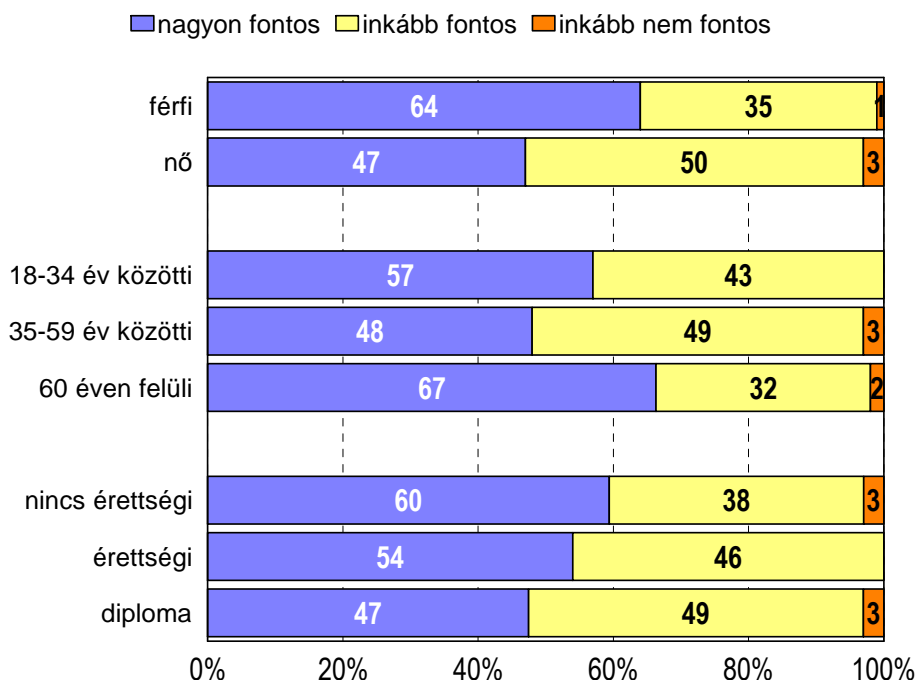

A lakosok túlnyomó többsége szerint fontos dolog, hogy az önkormányzat kiemelten foglalkozzon a fiatalok problémáival, 55 százalékuk szerint ez nagyon fontos, további 43 százalékuk szerint pedig inkább fontos. A lakosok 2 százaléka mondta azt, hogy szerinte nem annyira fontos kiemelt módon a fiatalok problémájával foglalkozni.

Az egyes alcsoportok között ennél a kérdésnél is láthatunk különbségeket, a férfiak 64 százaléka, illetve a nők 47 százaléka gondolja azt, hogy nagyon fontos lenne a fiatalokkal települési szinten foglalkozni. Ugyanezt tartja a 60 éven felüliek kétharmada, a 18-34 év közöttiek 57 százaléka, illetve a 35-59 évesek 48 százaléka.

Iskolai végzettség alapján az alacsonyán kvalifikált lakosok 60 százaléka véli úgy, hogy ez mindenképpen kiemelt szempontnak kell lenni az önkormányzaton belül, az érettségizettek 54 százaléka, illetve a diplomások 47 százaléka gondolja ezt nagyon fontos területnek.

Ön szerint mennyire fontos, hogy az önkormányzat kiemelten foglalkozzon a fiatalok problémáival?

A generációk közötti együttműködés és kölcsönhatásokat vizsgálva kíváncsiak voltunk arra, hogy a fiatalok és az idősebb generációk mennyire segítik, támogatják egymást akár anyagilag, akár munkavégzéssel, illetve a fiatalok milyen intenzíven tartják a kapcsolatot idős hozzátartozóikkal, valamint

mennyire van jelen a veszekedés és a konfliktus a nemzedékek között. Ennek érdekében megkértük a lakosokat, mondják el, hogy saját családjukban milyen gyakran fordulnak elő a fenti dolgok.

Bevallásuk alapján legritkábban az idősek és a fiatalabbak közötti veszekedés, konfliktus fordul elő, 1 százalékuk nyilatkozta azt, hogy ilyenek heti, 3 százalékuknál pedig havi szinten vannak jelen, 96 százalékuk esetében pedig ennél ritkábban.

A fehérvári lakosok 1 százalékánál hetente, 13 százalékuknál havonta segítik a fiatalok anyagilag az idősebb családtagok megélhetését, 86 százalékuk esetében erre ritkábban van szükség. A házimunkát az idősek helyett a fiatalabb generációk a fehérvári családok 1 százaléka esetében heti, 21 százalékánál pedig havi szinten végzik el. A lakosok 23 százaléka nyilatkozta azt, hogy családjukban a fiatalok egyéb módon is segítik az idősebbeket hetente vagy havonta. A lakosok 14 százalékának családjában az idős hozzátartozókat hetente meglátogatják a fiatalok, további 30 százalékuk esetében erre havonta egyszer kerül sor, illetve 56 százalékuknál pedig ennél ritkábban.

A családok nagyobb hányadában fordul elő az, hogy az idősek anyagilag támogatják a fiatalabb nemzedékeket, mint fordítva, a lakosok 2 százaléka esetében erre hetente, egynegyedüknél havonta, 73 százalékuknál pedig ennél ritkábban fordul elő ez. A házimunka idősek általi elvégzéséről a lakosok egyötöde számolt be heti vagy havi szinten, 80 százalékuk esetében ennél ritkábban tudnak az idősek ilyen formában segíteni a fiatalokon. Ezen kívül a lakosok egyharmadánál egyéb módon is be tudnak segíteni az idősek a fiatalabb nemzedékeknek hetente vagy havonta.

	Naponta	Hetente	Havonta	Ritkábban
a fiatalabbak anyagilag segítik az idősek megélhetését	-	1 %	13 %	86 %
az idősek anyagilag támogatják a fiatalabbakat	-	2 %	25 %	73 %
az idősek elvégeznek a fiatalabbak helyett házimunkát	-	1 %	19 %	80 %
a fiatalok elvégeznek az idősek helyett házimunkát	-	1 %	21 %	78 %
egyéb módon segítik a fiatalabbak az időseket	-	1 %	22 %	77 %
egyéb módon segítik az idősek a fiatalokat	-	3 %	30 %	67 %
a fiatalok meglátogatják az idős hozzátartozókat	-	14 %	30 %	56 %
az idősek és a fiatalabbak között veszekedés, konfliktus van	-	1 %	3 %	96 %

Demográfiai megoszlás

Az adatfelvételben résztvevők demográfiai megoszlása az alábbiak szerint alakult az Alba Radar e havi adatfelvételében:

Változó	Kategória	%	Összesen
Nem	Férfi	47	100
	Nő	53	
Korcsoport	18-34 év	33	100
	35-59 év	45	
	60 év és idősebb	22	
Iskolai végzettség	nincs érettségi	40	100
	Érettségizett	40	
	Diplomás	20	

Felnőtt lakosok száma az egyes választókerületekben

